

PARTER (Antal motparter:1)**Sökande**

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT**Betalningsskyldighet till staten**

AA ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har bestritt yrkandet om sanktionsavgift. I andra hand har han yrkat att sanktionsavgiften ska sättas ned till 40 000 kr.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen**

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 19 september 2018 handlat aktier i bolaget Dignitana AB. Under dagen har han totalt sålt 182 200 aktier till ett värde av 832 991 kr. Volymen har motsvarat 56,8 procent av den totala dagsomsättningen.

Kl. 09.11.37 har AA köpt 100 aktier till priset 4,88 kr per aktie vilket har höjt priset på aktien med 5,17 procent i relation till närmast föregående transaktion. Kl. 16.01.39 har han sålt 20 000 aktier och kl. 16.05.13 ytterligare 30 100 aktier. De två transaktionerna har avlöst varandra och har bidragit till en prissänkning om totalt 4,5 procent i relation till närmast föregående transaktion.

Kl. 16.08.58 har han köpt 1 000 aktier till priset 4,81 kr per aktie och har härigenom återställt priset med 3,2 procent i relation till närmast föregående transaktion. Kl. 16.15.11 har han sålt 15 000 aktier vilket har resulterat i en prissänkning med 4,4 procent. Kl. 16.15.57 har han köpt 500 aktier till priset 4,80 kr per aktie och har härigenom återställt priset med 4,1 procent.

Kl. 16.22.29 samt kl. 16.25.03 har AA sålt 16 000 respektive 18 000 aktier. Transaktionerna har sänkt priset på aktien med 5,0 respektive 2,2 procent i relation till närmast föregående transaktion. Kl. 16.27.02 samt 16.27.45 har han köpt 100 respektive 500 aktier till priset 4,64 kr per aktie respektive 4,80 kr per aktie, vilket har återställt priset med 5,5 respektive 3,2 procent.

AA köp av små volymer aktier har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Av utredningen framgår att AA har genomfört flera kurshöjande köp med små volymer aktier. Med beaktande härav kan överträdelserna inte betraktas som ursäktliga eller ringa. Det är i vart fall inte fråga om bagatellartade överträdelser. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Omständigheterna kring överträdelserna talar för att sanktionsavgiften bör ligga omkring normalbeloppet för handel med små volymer aktier. Vad AA har anfört om hans ekonomiska situation innebär inte att hans finansiella ställning kan anses vara så påtagligt svag att den ska påverka avgiftens storlek i sänkande riktning. Det finns i övrigt inte några försvårande eller förmildrande omständigheter som påverkar sanktionsavgiftens storlek. Sammantaget får en sanktionsavgift om 70 000 kr anses vara proportionerlig och avskräckande.

AA

Att hans agerande skulle tolkas som manipulation är väldigt konstigt då han själv förlorade drygt 80 000 kr den aktuella dagen. Det är inte rimligt att han ska betala 70 000 kr i sanktionsavgift. En sanktionsavgift skulle drabba honom och hans familj hårt ekonomiskt. Han ställer sig frågande till att det blir ett mål av detta när hans fall lagts ned av åklagaren.

DOMSKÄL

Målet har med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken avgjorts utan huvudförhandling.

Finansinspektionen har såsom skriftlig bevisning åberopat bland annat avsluts- och orderlistor samt kundinformation.

Har AA genomfört transaktioner i strid med förbudet mot marknadsmanipulation?

Av artiklarna 12.1 a i) och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR) framgår att utförandet av en transaktion som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och är otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Om transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan det dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall då det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 i MAR. Det är Finansinspektionen som, i egenskap av behörig myndighet, kan etablera godtagen marknadspraxis enligt artikeln. Finansinspektionen har dock inte använt den möjligheten och undantaget är därför inte möjligt att tillämpa.

Av utredningen framgår att AA genomfört de transaktioner Finansinspektionen redogjort för i ansökan om stämning. Transaktionerna har inneburit att AA genom köp av små volymer aktier påverkat kursen i höjande riktning för att därefter sälja större volymer. Mönstret har upprepats vid flera tillfällen under den 19 september 2018.

Det aktuella tillvägagångssättet talar i sig mycket starkt för att syftet med transaktionerna var att höja kursen för att direkt därefter kunna få till stånd en försäljning till en högre nivå. Det har inte framkommit att AA skulle ha haft något egentligt kommersiellt intresse bakom transaktionerna. Tvärtom är tingsrättens uppfattning att syftet var att tjäna pengar på den kurspåverkan köpen av mindre volymer av aktier hade. Den prisökning som hans handelsordrar gett upphov till har följaktligen inte motsvarat en sund och marknadsmässig efterfrågan i aktien. Handeln får därmed anses ha gett falska eller vilseledande signaler om priset på aktien.

Sammantaget bedömer tingsrätten att AA agerande har utgjort marknadsmanipulation, vilket är förbjudet enligt artikel 15 MAR. Undantaget från förbudet i artikel 13 är MAR är inte tillämpligt. Invändningen om att åtgärderna inte var en medveten handling av manipulation påverkar, mot bakgrund av att det inte krävs att en transaktion genomförts med uppsåt eller oaktsamhet för att det ska vara fråga om en överträdelse, inte den bedömningen.

Ska AA betala en sanktionsavgift?

AA ska betala en sanktionsavgift om inte överträdelsen kan betraktas som ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl, se 5 kap 17 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen). Av förarbetena till kompletteringslagen framgår att uttrycket ”ringa” inte ska motsvara straffrättens ringa brott utan uttrycket ska förstås som att det rör sig om bagatellartade överträdelser. Med

begreppet ”ursäktlig” åsyftas t.ex. att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Särskilda skäl mot ett ingripande kan föreligga om det exempelvis är fråga om en underårig som överträtt MAR och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. (Se prop. 2016/17:22 s. 391 f.)

Vad AA anfört om att han förlorat drygt 80 000 kr och att det inte varit fråga om medveten marknadsmanipulation medför inte att överträdelsen kan betraktas som ringa eller ursäktlig. Inte heller i övrigt har det framkommit sådana omständigheter som ger skäl att avstå från ett ingripande. AA ska alltså betala en sanktionsavgift.

Bestämmande av sanktionsavgift

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas.

Hänsyn ska vidare tas till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen eller någon annan har gjort till följd av överträdelsen, se 5 kap. 15, 16 och 18 §§ kompletteringslagen. Med finansiell ställning avses, i fråga om fysiska personer, både inkomst och andra förhållanden av betydelse för ekonomin, såsom förmögenhet, lån och underhållsskyldighet. Endast om den finansiella ställningen är påtagligt svag bör den påverka avgiftens storlek. (”Enpetarna I–III” NJA 2020 s. 858 p. 18.)

Prövningen i det administrativa systemet är inte tänkt att innefatta några mer ingående bedömningar av subjektiva omständigheter. Bedömningen av graden av ansvar tar därför i detta sammanhang främst sikte på om det föreligger några särskilda

objektiva omständigheter som gör att överträdelsen är att betrakta som mer respektive mindre klandervärd än annars. I begränsad utsträckning kan emellertid också oaktsamheten i det enskilda fallet vägas in i bedömningen. Ett exempel på när graden av ansvar får anses särskilt hög är när den som har genomfört de otillåtna transaktionerna tidigare har varnats av den handelsplats där handeln skett eller fått sitt värdepapperskonto spärrat på grund av liknande beteenden. Den som under sådana förhållanden genomför ytterligare transaktioner av detta slag bör förstå att detta kan vara otillåtet. (Enpetarna I–III, p. 15.)

Om handläggningen drar ut på tiden kan det beaktas som en förmildrande omständighet. (Se prop. 2016/17:22 s. 225)

Det nu aktuella fallet gäller ett förfarande som går ut på att under ett kort intervall lägga en eller flera köpordrar avsende mindre volymer aktier för att få till stånd en större prisuppgång där andra aktörer lockas att delta, accelerera och förlänga prisuppgången för att därefter lägga säljorder på större volymer aktier. Av utredningen framgår att AA under en dag sålt 182 200 aktier till ett värde av 832 991 kr i bolaget Dignitana AB. Volymen har motsvarat 56,8 procent av den totala dagsomsättningen av aktier i bolaget den aktuella dagen. Omfattningen av handeln talar i höjande riktning vad avser den sanktionsavgift som ska bestämmas. Inget har framkommit av utredningen i målet som medför att AA finansiella ställning kan beaktas i sänkande riktning. Inte heller i övrigt finns det några förmildrande omständigheter. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften bör bestämmas till 70 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 1 oktober 2021. Prövningstillstånd krävs.

Peter Adamsson